



УКРАЇНА

ГУЛЯЙПІЛЬСЬКА РАЙОННА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСТІ
ВІДДІЛ ОСВІТИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ

ДКУД _____

НАКАЗ

02.06.2014

м. Гуляйполе

№ 236

Про підсумки моніторингу
рівня використання педагогічними
працівниками інформаційно-комунікаційних
технологій у професійній діяльності

На виконання наказу відділу освіти, молоді та спорту Гуляйпільської районної державної адміністрації від 29.04.2014 №180 «Про проведення моніторингу використання інформаційно-комунікаційних технологій педагогічними працівниками Гуляйпільського району» та з метою оцінки стану використання інформаційно-комунікаційних технологій у навчально-виховному процесі протягом травня 2014 року проведено моніторингове дослідження рівня використання педагогічними працівниками району інформаційно-комунікаційних технологій у професійній діяльності.

Районним методичним кабінетом розроблено інструментарій для проведення моніторингу та розміщено на сайті районного методичного кабінету (<http://rmkgp.klasna.com>). В Інтернет-опитуванні взяли участь 249 педагогічних працівники, що становить 67% від загалу, із 16 загальноосвітніх навчальних закладів району.

Враховуючи результати моніторингу, які викладені в аналітичній довідці (додається),

Н А К А З У Ю:

1. Керівникам загальноосвітніх навчальних закладів:

1) взяти до відома аналітичну довідку щодо результатів моніторингового дослідження стану впровадження інформаційно-комунікаційних технологій (додаток);

2) вжити необхідних організаційних заходів щодо створення творчих груп з питань вивчення можливостей, розробки навчального контенту та запровадження інформаційно-комунікаційних технологій в навчально-виховний процес;

до 01.09.2014 р.

3) продовжити роботу щодо підвищення рівня оволодіння педагогічними працівниками закладів навичками роботи з комп'ютерною технікою;

4) сприяти постійному впровадженню в процес навчання інформаційно-комунікаційних технологій. постійно

2. Бодні І.В., методисту райметодкабінету:

1) продовжити роботу щодо підвищення рівня оволодіння педагогічними працівниками навичками роботи з комп'ютерною технікою та новітніми інтерактивними продуктами;

2) надавати відповідну консультативну та методичну допомогу педагогічним працівникам щодо застосування ІКТ в управлінській, педагогічній та навчальній діяльності; постійно

3) забезпечити поширення передового досвіду вчителів навчальних закладів району щодо ефективного використання інформаційно-комунікаційних технологій у навчальному процесі. постійно

4. Контроль за виконанням наказу покласти на головного спеціаліста відділу освіти, молоді та спорту Миколаєнко Л.В. постійно

Начальник відділу

Р.С.Бут

Додаток
до наказу відділу освіти,
молоді та спорту
Гуляйпільської районної
державної адміністрації
02.06.2014 № 236

Аналітична довідка
про результати моніторингу рівня використання інформаційно-комунікаційних
технологій у професійній діяльності педагогічними
працівниками Гуляйпільського району

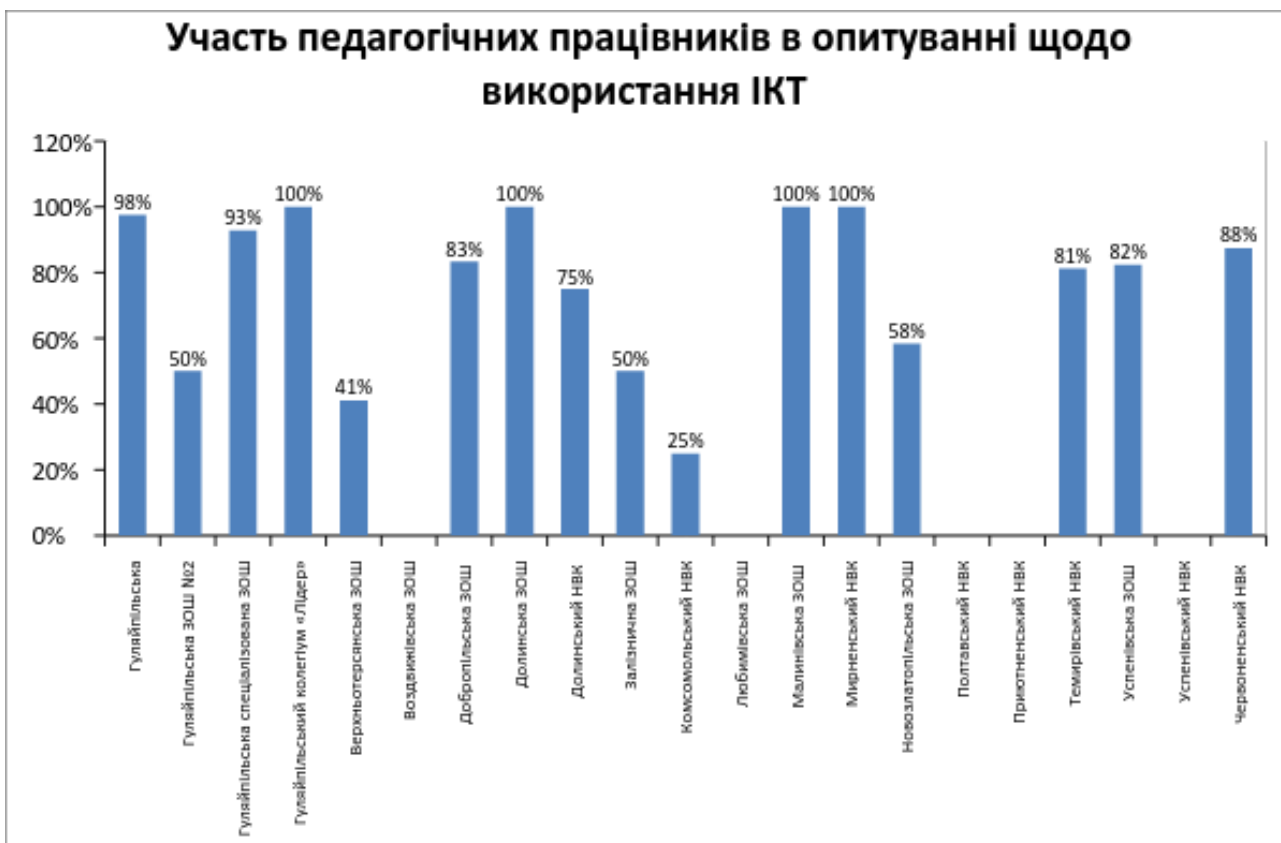
Запровадження у навчально-виховний процес закладів освіти інформаційно-комунікаційних технологій є вимогою часу. На сьогодні, без використання інформаційно-комунікаційних засобів не можливо забезпечити рівний доступ до якісної освіти для всіх учнів. Однією з вимог сучасності є необхідність вміти орієнтуватися в інформаційному просторі, отримувати інформацію та оперувати нею відповідно до власних потреб і вимог сучасного високотехнологічного суспільства.

На виконання наказу відділу освіти, молоді та спорту Гуляйпільської районної державної адміністрації від 29.04.2014 №180 «Про проведення моніторингу використання інформаційно-комунікаційних технологій педагогічними працівниками Гуляйпільського району» та з метою оцінки стану використання інформаційно-комунікаційних технологій у навчально-виховному процесі протягом травня 2014 року проведено моніторинг впровадження інформаційно-комунікаційних технологій у професійній діяльності.

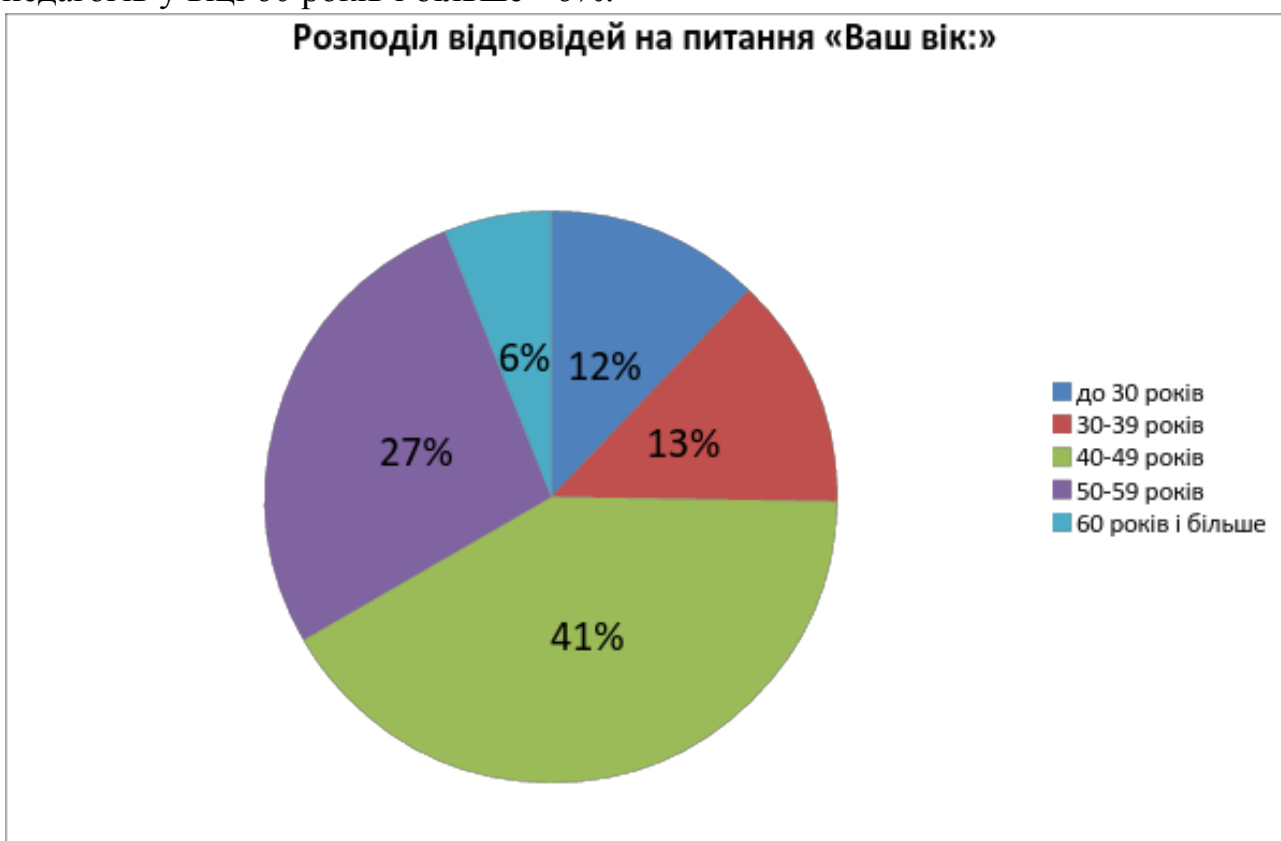
Одним із завдань моніторингового дослідження було з'ясування думки педагогів стосовно питань, які стосуються впровадження інформаційно-комунікаційних технологій у процес навчання школярів, педагогічну діяльність працівників навчальних закладів.

У дослідженні взяли участь 249 педагогічних працівники, що становить 67% від загалу, із 16 загальноосвітніх навчальних закладів району.

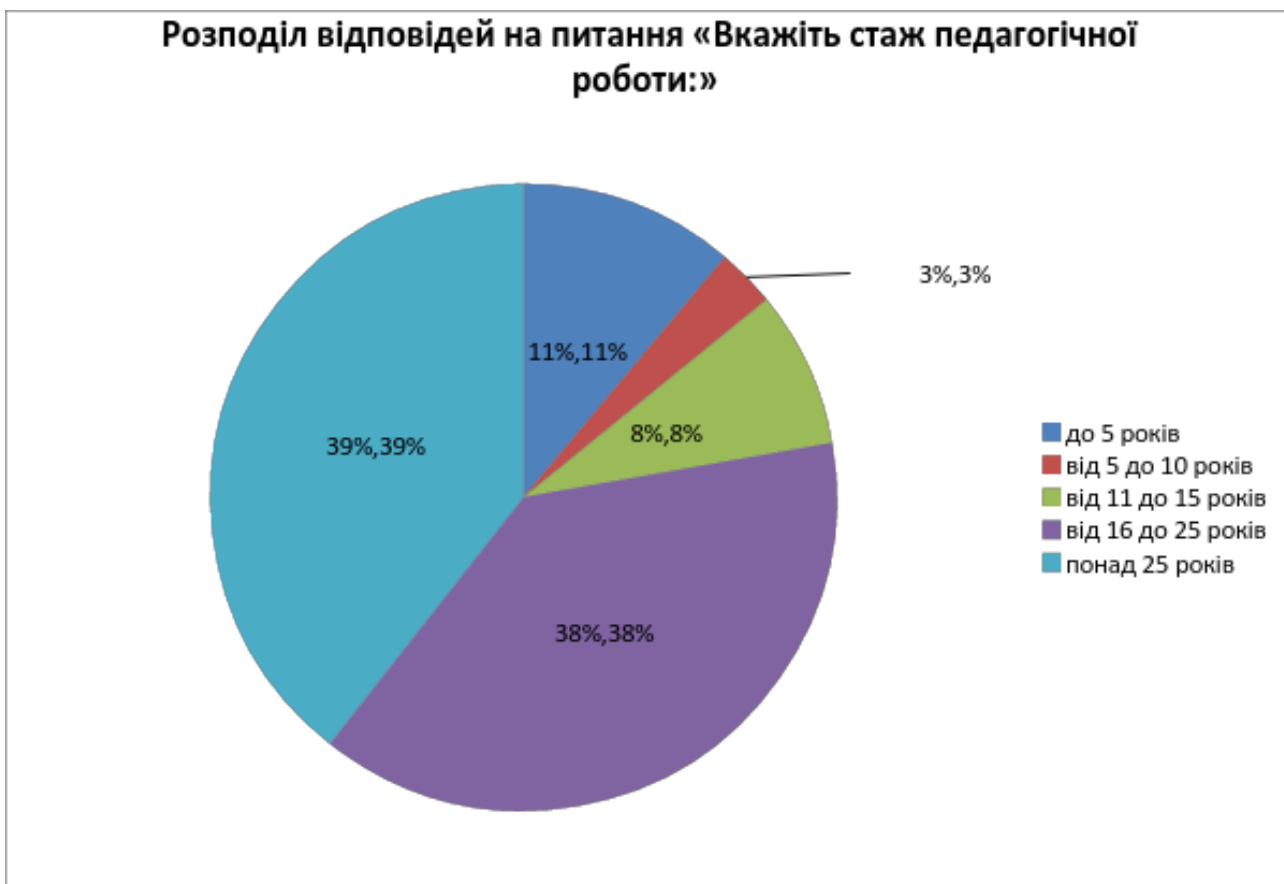
В опитуванні взяли участь всі вчителів Гуляйпільського колегіуму «Лідер», Долинської ЗОШ II-III ступенів, Малинівської ЗОШ I-III ст. та Мирненського НВК I-III ст., більше 75% педагогічних працівників було охоплено у Гуляйпільській ЗОШ №1 I-III ст., Гуляйпільській спеціалізованій ЗОШ I-III ст., Добропільській ЗОШ I-III ст., Долинському НВК I ст., Темирівському та Червоненському НВК I-III ст., Успенівській ЗОШ II-III ст. Не взяли участі в анкетуванні педагоги Приютненського та Полтавського НВК I-III ст., Успенівського НВК I ст., Любимівської та Воздвижівської ЗОШ I-III ст.



З відповідей респондентів щодо вікової диференціації видно, що найбільше вчителів належить до вікової категорії 40-49 років – 42%, найменше педагогів у віці 60 років і більше - 6%.

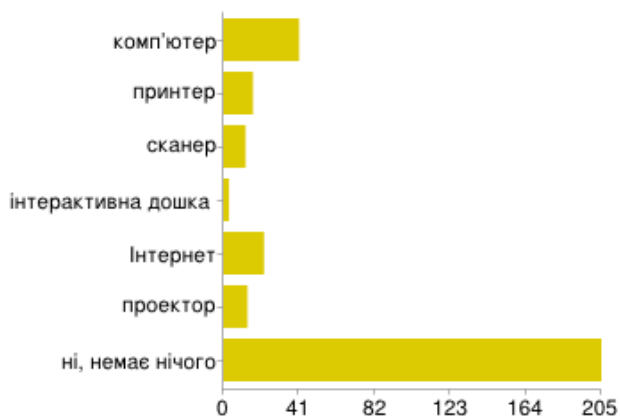


Найбільше респондентів мають стаж роботи понад 16 років - 77%, найменше – з стажем від 5 до 10 років (3%).



Найбільшу активність проявили вчителі початкових класів, біології, екології, основ здоров'я, української мови та літератури (10-12%).

66% опитаних вказали на відсутність комп'ютерного та іншого обладнання в навчальному кабінеті. Тільки 13% учителів відповіли, що мають комп'ютер, 5% – принтер, 4% - сканер та проектор, 1% - інтерактивну дошку, 7% - мають доступ до Інтернету в навчальному кабінеті.



Але поряд з цим 58% вчителів мають вдома комп'ютер, 48% - ноутбук, 70% - доступ до мережі Інтернет. Лише 4% вчителів не мають доступу до комп'ютерної техніки вдома.

99% педагогів, які брали участь у моніторингу, зазначили, що використовують засоби ІКТ у своїй педагогічній діяльності. Проаналізувавши відповіді респондентів на питання щодо використання засобів інформаційно-комунікаційних технологій у педагогічній діяльності, одержано такі результати: показник, що відображає час, впродовж якого вчителі використовують ІКТ, є відмінним, адже більше, ніж 5 років подібні технології допомагають 63% респондентів, 3 роки – тільки 18%. 12% учителів відмічає, що використовують засоби ІКТ у своїй педагогічній діяльності близько 2-х років. Можна сподіватися, що з кожним роком кількість вчителів, що використовують такі технології, буде збільшуватися та залучатимуться ті, хто раніше їх не використовував.



Самонавчання для педагогів є одним із основних способів актуалізації, розширення та поповнення знань і вмінь у сфері інформаційно-комунікаційних технологій, що й підтверджують відповіді респондентів, про це заявили 26% опитаних. Результати відповідей на питання щодо підвищення підготовки та підвищення кваліфікації щодо впровадження та використання ІКТ показали що 33% опитаних мали нагоду підвищити рівень комп'ютерної грамотності на курсах підвищення кваліфікації, 39% - на тренінгах на базі району. Не проходили відповідного навчання 3 вчителів, що становить 1% опитаних.

Результати відповідей на питання щодо підвищення рівня кваліфікації стосовно використання ІКТ показали: 78% вчителів-предметників вважають, що їм потрібно підвищувати рівень кваліфікації щодо використання ІКТ. Решта покладається на власний досвід і не має намірів покращувати свої навички.

93% вчителів мають відповідний сертифікат про проходження навчання щодо використання ІКТ, 17 вчителів - не мають сертифікатів.

Позитивним є те, що відсутні вчителі, які не володіють комп'ютерними технологіями та не бачать необхідності використання ІКТ в своїй роботі, 12 вчителів, що становить 5% респондентів, – володіють на високому рівні та навчають інших; знаходяться в постійному пошуку удосконалення форм та методів навчання з використанням ІКТ – 27% вчителів, систематично використовують ІКТ у своїй діяльності – 37%, володіють елементарними навиками та використовують ІКТ епізодично – 29%.

Результати наступного питання дали можливість проаналізувати потенціал можливостей роботи вчителів за комп'ютером. 42% педагогів впевнені, що доклавши певні зусилля та старання вони в змозі подолати наявні труднощі. 50% респондентів впевнені в своїх силах і відчують почуття задоволення під час досягнення успіхів у засвоєнні та використанні ІКТ. Слід зазначити, що 15 вчителів (6%) вказує на достатній досвід роботи з ІКТ, можливість поділитися їм із колегами.

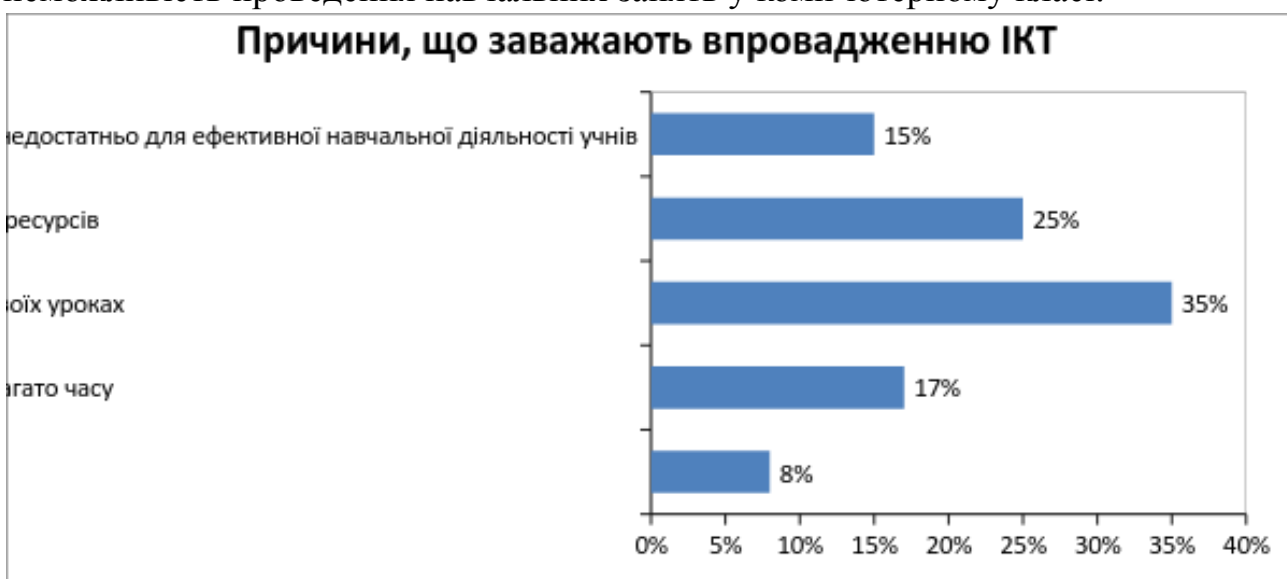
Найчастіше вчителями-предметниками ІКТ використовується під час викладення нового матеріалу (27%). З метою тренування навчальних навичок, конкретних здібностей учнів використовують ІКТ 14%, як засіб визначення рівня навчальних досягнень учнів – 11% опитаних. 9 (1%) учителів не використовують ІКТ взагалі. Решта використовують можливості ІКТ епізодично, що й відображено в таблиці:

під час викладання нового матеріалу (демонстраційно-енциклопедичні програми, презентації тощо)	27%
як засіб визначення рівня навчальних досягнень учнів	11%
як засіб моніторингу навчального процесу	5%
проведення віртуальних лабораторних робіт із використанням навчальних комп'ютерних програм	8%
закріплення навчального матеріалу (тренінги, лабораторні роботи тощо)	9%
самостійна робота учнів із використанням диференційного підходу у підборі завдань (енциклопедії, розвиваючі програми тощо)	8%
тренування конкретних здібностей учнів (увага, пам'ять, мислення тощо.);	14%
проведення інтегрованих уроків із використанням методу проектів, результатом яких буде створення Web-сторінок, проведення телеконференцій тощо	9%
використання сучасних Інтернет-технологій	6%

не використовую	1%
інше	1%

Анкетування допомогло визначити причини, через які вчителі не використовують засоби ІКТ.

Слід відмітити, що вагомими є такі причини як «не маю доступу до комп'ютерного класу на своїх уроках» та «недостатньо електронного контенту». Учителі вказують на відсутність електронних засобів навчального призначення, які б не тільки надавали можливість учневі самостійно опрацьовувати навчальний матеріал, але й допомагали вчителю створити в класі інтерактивне навчальне середовище, яке б забезпечувало новий контроль учня, індивідуальне планування навчального процесу та тестування. 35% респондентів вказують на неможливість проведення навчальних занять у комп'ютерному класі.



Характерна риса сучасних інформаційних технологій полягає у тому, що вони надають практично необмежені можливості для самостійної і спільної творчої діяльності вчителя й учнів. За допомогою комп'ютерних засобів створюється сприятливе середовище для розвитку інтелекту кожної дитини. Не дивлячись на існуючі проблеми, вчителі вказують на важливість використання ІКТ у навчально-виховному процесі.

З відповідей респондентів з'ясовано наступне: більшість педагогів (25%) притримуються думки, що використання ІКТ підвищує інтерес до предмету, 17% опитаних вважають, що засоби ІКТ формують навички самостійної продуктивної діяльності, 15% респондентів відзначають позитивний вплив застосування ІКТ на успішність навчальних досягнень учнів. Необхідно звернути увагу, що жоден із педагогів не вказав, що впровадження ІКТ заважає педагогічній діяльності чи відволікає учнів від уроку. 82% педагогів вказали на позитивне ставлення до впровадження ІКТ у навчально-виховний процес. 92% вчителів використовують інформаційно-комунікаційні технології для проведення виховних заходів.



Наступне питання показало вплив ІКТ на педагогічну діяльність учасників моніторингового дослідження. Використання ІКТ є досить привабливим і для вчителів: допомагає їм краще оцінити здібності і знання дитини, зрозуміти його, спонукає шукати нові, нетрадиційні форми і методи навчання. За відповідями педагогів, ІКТ підвищує ефективність навчального заняття – так вважають 26% опитаних, 17% педагогів вказує на той факт, що застосування ІКТ дозволяє економити час. Але при підготовці до уроку з використанням ІКТ вчитель не повинен забувати, що це навчальне заняття, а значить при відборі навчального матеріалу він повинен дотримуватися основних дидактичних принципів: систематичності та послідовності, доступності, диференційованого підходу, науковості та ін. При цьому комп'ютер не замінює вчителя, а тільки доповнює його. 15% опитаних підтверджують твердження, що інформаційно-комунікаційні технології дозволяють реалізувати дослідницькі та проектні технології у навчанні, запроваджувати інтегроване навчання та більше зануритися у навчальний матеріал.



Учасникам анкетування було запропоновано провести самооцінку рівня володіння комп'ютерними технологіями за 5-бальною шкалою. Розподіл відповідей відображено у таблиці:

Компетентності	5б	4б	3б	2б	1б
робота з файловою системою	62%	21%	13%	2%	1%
робота в текстовому редакторі	51%	36%	10%	2%	1%
створення презентацій	47%	29%	18%	4%	2%
робота в електронних таблицях	16%	38%	33%	8%	5%
опрацювання графічного зображення	29%	30%	28%	6%	7%
встановлення програмного забезпечення	28%	20%	23%	17%	11%
робота з електронною поштою	49%	19%	22%	6%	4%
робота з мережею Інтернет	59%	27%	9%	3%	2%
робота в професійних он-лайн мережах	12%	23%	43%	14%	7%
створення веб-сайту (блогу)	4%	30%	27%	21%	17%
ведення блогу	4%	17%	41%	19%	19%

Результати аналізу вказали на ті напрямки, які потребують опрацювання разом із учителями, а саме: встановлення програмного забезпечення, робота в професійних он-лайн мережах, створення веб-сайту (блогу) та його ведення, робота з електронними таблицями.

Нові комунікаційні технології такі, як Інтернет-технології, забезпечують можливість вчителям співпрацювати з іншими вчителями, дізнаватися про нові

методи навчання і можливості впровадження їх у навчально-виховний процес і як наслідок, сприяти підвищенню якості шкільної освіти, розповсюджувати власний педагогічний досвід. На питання щодо розміщення своїх напрацювань 61% вчителів-предметників зазначили, що не розміщують свої авторські матеріали на Web-ресурсах. Це може вказувати на те, що або вчителі не знають куди надсилати свої матеріали, або не мають можливості їх розміщувати. Із цього приводу потрібно постійно надавати інформацію вчителям щодо існуючих освітніх порталів, які надають можливість педагогам поширювати та обмінюватись власними розробками, популяризувати свій досвід. Наприклад:

- Електронна версія журналу "Відкритий урок" (<http://osvita.ua/publishing/about/6278>);
- Он-лайн публікація авторських розробок на сторінках «Учительский журнал он-лайн» (<http://teacherjournal.com.ua/>);
- Методичний портал (<http://metodportal.com/>);
- ЗапоВікі (<http://zw.ciit.zp.ua/>).

Не повною мірою вирішується питання розробки та наповнення власного сайту педагогами навчальних закладів. Відомо, що для запровадження елементів дистанційного навчання школярів необхідно мати власний сайт або блог. Тільки 20 учителів підтвердили наявність діючого сайту, що становить 8% опитаних. Значну роботу в районі проведено районним методичним кабінетом щодо створення Інтернет-сторінок закладів освіти, а над створення персональних сайтів педагогів ще необхідно працювати. Також потребують створення та розвитку сайти (блоги) районних методичних об'єднань.

Відповіді респондентів щодо заохочення вчителів у використанні ІКТ під час навчально-виховного процесу свідчать, що адміністрація шкіл заохочує вчителів до використання ІКТ. На це вказали 96% опитаних.

Отже, в опитуванні взяли участь вчителі різних вікових категорій, найбільшою виявилась група віком від 40 до 49 років. Це свідчить, про те, що респонденти мають достатньо досвіду, їх відповіді змістовні та відповідальні.

Інформаційно-комунікаційні технології неможливі без обладнання, яке допомагає в їх використанні, проте опитування показало не зовсім втішні результати, де більшість вчителів-предметників взагалі не мають жодних засобів ІКТ у своїх кабінетах. Використання інформаційних технологій – життєва необхідність сьогодення. Віддаючи перевагу сучасним технологіям навчання, вчителі зазначають, що це: ефективний, цікавий спосіб навчання, активна участь у роботі, можливість досягти більшого результату з найменшою затратою часу. Що стосується використання у своїй роботі електронних засобів навчального призначення, то їх найчастіше вчителі використовують епізодично, за потребою, не дивлячись на те, що системний підхід покращив би їхню ефективність.

Робота щодо навчання вчителів навичкам роботи з комп'ютерними засобами навчального призначення та використання їх у навчально-виховній та

педагогічній діяльності дуже важлива. Необхідно запроваджувати комплекс заходів, націлених на навчання керівних кадрів і педагогічних працівників способам і методам використання комп'ютерної техніки в процесі управління і навчально-виховному процесі, розробки та застосування електронних засобів навчального призначення.